

De ondergang van de Spaanse Armada

een spannend verhaal

Een volk in opstand, een boze koning, een dappere koningin, een onoverwinnelijke vloot en ... een storm. Dit is het spannende verhaal van de Spaanse Armada.

Plaats:

Het Kanaal. Dat is het smalle stukje Noordzee tussen Engeland en Frankrijk.

Tijd:

28 mei tot 8 augustus 1588.

Weerbericht voor zondag 8 augustus 1588:

Hevige storm uit het zuidwesten en springtij (extra hoog water)

De hoofdrolspelers

Filips de Tweede

Koning van Spanje

Filips is niet alleen koning van Spanje, hij is ook heerser over de Nederlandse provincies. En hij is woedend, omdat de Engelse koningin Elisabeth de opstandige Nederlanders helpt. Bovendien vindt hij het maar niks dat steeds meer Nederlanders en Engelsen protestant

worden.

Koningin Elisabeth

Koningin van Engeland

Zij steunt de opstandige, protestante Nederlanders met geld en wapens. Ze daagt Filips de Tweede uit! Die stuurt zijn antwoord: de Armada!

Hertog van Parma

Landvoogd over de Nederlanden voor Filips de Tweede

Hij heeft van de opstandige Nederlanden al vele steden heroverd. Nu moet hij naar Vlaanderen met zijn leger. Komt hij op tijd voor zijn afspraak met de Armada?

Admiraal Medina-Sidonia

Opperbevelhebber van de Armada

Hij krijgt van koning Filips de Tweede het bevel over de 'onoverwinnelijke' Armada. Eigenlijk is hij helemaal geen zeeman! Gaat het hem lukken?

Francis Drake

bevelhebber van de Engelse vloot

Hij is samen met Lord Howard bevelhebber van de Engelse vloot. Ze hebben kleinere schepen, maar maken slim gebruik van het weer...

Hoe het begon

Ruim 400 jaar geleden was Filips II koning van Spanje. Hij heerste over een groot aantal gebieden in Europa. Ook over de Nederlanden. Maar veel Nederlandse provincies waren tegen hem in opstand gekomen. Dat had ook te maken met de godsdienst.

Steeds meer Nederlanders waren protestant geworden. Koning Filips de Tweede was katholiek. Hij vond dat iedereen in zijn rijk katholiek moest blijven.

Filips II

Koning Filips wilde een einde maken aan de opstand en de opkomst van de protestantse kerk. Hij stuurde Parma, zijn beste generaal naar de Nederlanden. De hertog van Parma heroverde de ene na de andere Nederlandse stad.

Hulp uit Engeland

Aan de overkant van de Noordzee, in Engeland, volgde koningin Elisabeth wat er in de Nederlanden gebeurde.

Zij vond het maar niets dat koning Filips steeds machtiger werd. En zij was, net als de Nederlanders, protestant. Daarom besloot zij de opstandelingen in de Nederlanden te helpen. Die kregen geld van haar, om wapens mee te kopen. En ze stuurde ook soldaten! Als Filips dit hoort, is hij woedend.

De Armada

Filips laat het er niet bij zitten en verzint een plan om met Elisabeth af te rekenen. Hij besluit Engeland aan te vallen.

Hij stuurt een enorme vloot (dat is 'Armada' in het Spaans) van 130 schepen naar het stuk zee tussen Engeland en Frankrijk, het Kanaal. Admiraal Medina Sidonia krijgt de leiding over de vloot. Deze hertog was eigenlijk helemaal geen zeeman!

De landvoogd over de Nederlanden Parma krijgt opdracht om met zijn troepen in Vlaanderen klaar te staan. Het is de bedoeling dat zijn soldaten ook aan boord van de schepen van de Armada gaan. Dan kunnen de Spaanse Armada en het Spaanse leger samen Engeland aanvallen. Dat is het plan.

De Armada vaart uit

Er gaan meer dan 20.000 soldaten aan boord van de schepen van de Armada. De schepen zijn natuurlijk ook voorzien van kanonnen en een heleboel kogels. Vlak voor vertrek wordt water en voedsel aan boord gebracht.

Toen mensen die enorme Armada in de haven zagen liggen, zeiden ze: 'Van deze vloot kan niemand winnen. De Armada is onoverwinnelijk'.

Eind mei 1588 is het zover: de Armada vertrekt vanuit de Portugese havenstad Lissabon. De vloot is zo groot dat het twee dagen duurt voor alle schepen zijn uitgevaren. Eenmaal op zee steekt bijna direct een flinke storm op.

De Armada moet gaan schuilen in de Noord-Spaanse haven La Coruna. Sommige schepen zijn beschadigd en moeten worden gerepareerd. Bovendien is de bemanning ziek door bedorven eten en drinken. Na een maand vaart de Armada opnieuw uit.

De truc met de halve maan

Op 30 juli 1588 is de vloot vlakbij Engeland. Die nacht branden op de kliffen langs de Engelse zuidkust de waarschuwingsvuren: 'de Spanjaarden komen er aan'!

De Engelse vloot vaart 's nachts stiekem in een grote boog om de Spaanse vloot heen. Zo komen ze áchter de Armada te liggen! Maar de Spanjaarden hebben een goede truc.

Ze varen hun schepen heel snel in de vorm van een halve maan. De grote gevechtsschepen liggen aan de buitenkant, de kleinere schepen in het midden. Zo worden de schepen in het midden goed beschermd. Dat maakt het heel moeilijk voor de Engelse schepen om aan te vallen! En zo zeilen de beide vloten een paar dagen achter elkaar aan zonder een beslissende slag te leveren.

Wachten op Parma

De Armada is namelijk op weg naar Duinkerken. Maar bij Calais gaat de Armada al voor anker.

Admiraal Medina Sidonia wacht op het leger van landvoogd Parma. Volgens het plan zou Parma met zijn leger in kleine boten naar de Armada toe varen. Maar dat lukt hem niet, want voor de kust ligt een rij Nederlandse schepen. En die liggen daar natuurlijk niet voor niets! Parma kan dus niets doen. Maar op de Armada weten ze dat niet! Zo wachten Parma en Medina Sidonia op elkaar.

Branders uit de hel

De Engelsen bedenken een verrassingsaanval. Op zondagavond wordt een zuidwesterstorm verwacht en het is dan ook nog springtij; het water stijgt dan heel snel.

Ze steken die zondagmiddag acht schepen in brand die zijn volgeladen met kruit. De brandende schepen schieten hierdoor als pijlen op de Armada af. En als de vlammen het kruit bereiken, zullen ze als bommen ontploffen.

De Spanjaarden proberen de hellebranders tegen te houden, maar dat lukt niet. Als de schepen ontploffen breekt er paniek uit. Ze hakken de ankerkabels van de schepen door en drijven uit elkaar.

De Engelsen hebben nog steeds de wind in de rug en jagen de Spaanse schepen op. Bij Schotland worden vele Spaanse schepen in brand gestoken en bij Ierland vergingen ook nog eens tientallen schepen in de storm. De bemanning werd gedood.

Terug naar Spanje

Als de Armada in Spanje terugkeert is er van de 130 schepen nog maar de helft over. Koning Filips II ziet het als een straf van God. Hij zegt: 'Ik heb mijn schepen uitgestuurd om te strijden tegen mensen, maar niet tegen de winden en de golven van God'. Daar zijn de Engelsen het helemaal mee eens. Zij laten een speciale munt slaan, de Armadapenning, met daarop de tekst: 'God blies en zij werden verstrooid'.